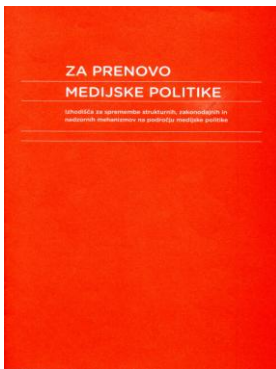

Izjava za javnost

Referendum o zakonu o Radioteleviziji Slovenija

V nedeljo bo zakonodajni referendum, na katerem bodo volivke in volivci odločili, ali bo obveljal zakon o Radioteleviziji Slovenija, ki ga je državni zbor sprejel 20. oktobra letos.

Podpisana skupina posameznikov in posameznic ter novinarskih organizacij se oglašamo z namenom, da bi **vsebinsko sprejetega zakona primerjali z izhodišči za spremembo strukturnih, zakonodajnih in nadzornih mehanizmov na področju medijske politike v Sloveniji**, ki smo jih z naslovom »Za prenovo medijske politike« javnosti predstavili 23. junija 2008.

Ta dokument iz junija 2008 je dostopen na spletni strani Sindikata novinarjev Slovenije:
http://sindikatanovinar.com/?m=18&id_clanek=363.

Ključno za presojo kakovosti ureditve javne RTV je, kako zakon ureja njeno institucionalno neodvisnost, ki jo v grobem sestavljajo finančna, uredniška in upravna samostojnost. Ugotavljamo, da glede na te kazalce in na naša priporočila iz dokumenta »Za prenovo medijske politike« ni točke, kjer novi zakon ne bi ustrezneje urejal javnega servisa, kot ga je dosedanji.

Podpisani ugotavljamo, da so bila priporočila za finančno neodvisnost javne RTV, ki smo jih zagovarjali pred dvema letoma in pol, izpolnjena v sprejetem zakonu. Zagovarjali smo ureditev, po kateri višina prispevka za programe RTV Slovenija ni odvisna od dobre volje vsakokratne vlade, temveč se avtomatično usklajuje glede na ekonomske kazalce. Takšen mehanizem novi zakon tudi uvaja.

Zavzemali smo se za to, da RTV Slovenija bolj dejavno skrbi za obveščenost gledalcev in poslušalcev o poslovnih in programskih vidikih njenega delovanja, ter da pritožbe gledalcev in poslušalcev obravnava od drugih organov RTV Slovenija neodvisen organ, čigav status in pristojnosti določi zakon in ne le statut. Tudi obe te zahtevi sta uresničeni v novem zakonu.

Tako po novem status in osnovne pristojnosti varuha pravic gledalcev in poslušalcev določa zakon in mu s tem zagotavlja višji pomen in vlogo. RTV Slovenija pa je po novem zakonu poleg objave pomembnih dokumentov o poslovanju in o delovanju organov upravljanja in nadzora obvezna vsako leto organizirati javno razpravo o vsebini letnega poročila o programskem delovanju in poslovanju. O vsebini javne razprave pa po novem mora vodstvo poročati svetu RTV Slovenija.

Zagovarjali smo rešitve, ki bodo zagotovile najvišjo možno mero neodvisnosti, verodostojnosti in zastopanosti različnih segmentov javnosti v organih javnega nadzora in upravljanja; bolj pregledne postopke kandidiranja in imenovanja članov sveta, v katere naj bo vključeno več različnih in neodvisnih institucij, s čemer bi bila omejena sedaj odločilna vloga državnega zbora in vlade pri imenovanju organov javne radiotelevizije. Tudi na tem področju prinaša novi zakon veliki napredek.

Priporočili smo tudi, da bi bila višina sredstev iz državnega proračuna, namenjenih sofinanciranju programov za manjšinske narodne in etnične skupnosti v Sloveniji ter slovenske manjšine in izseljence, v zakonu bolj natančno opredeljena. S tem bi bil obseg sofinanciranja za RTV Slovenija vnaprej znan in bi omogočal stabilno poslovanje na tem področju. Rešitev, ki je sprejeta v novem zakonu, je usklajena z narodnimi in etničnimi skupnostmi in RTV Slovenija. Še bolj natančna opredelitev iz zakonskega osnutka pa ni dobila podpore v krogih manjšinskih skupnosti, zato je ta del zakona potrebno sprejeti kot rezultat usklajevanja, javni radioteleviziji pa zagotavlja večjo stabilnost financiranja, ker določa, da državni proračun zagotavlja sredstva za financiranje narodnostnih programov v deležu, ki se ne financira iz RTV prispevka.

Zagovarjali smo, da se glede na programske, kadrovske, tehnične in finančne dejavnike oceni, ali naj parlamentarni program ostane v okviru RTV Slovenija ali pa se ga izvzame iz javnega RTV servisa in prenese v upravljanje parlamentu. Osnutek novega zakona je vključeval rešitev, po kateri bi bil parlamentarni program izvzet iz javnega servisa RTV Slovenija, vendar je med javno razpravo doseženo soglasje, da ta program ostane del javne službe.

Iz tega pregleda primerjav med priporočili iz našega dokumenta »Za prenovu medijske politike« in rešitvami v novem zakonu o RTV Slovenija izhaja, da gre pri novem zakonu za prenovu javne radiotelevizije, ki nedvomno zagotavlja višjo raven neodvisnosti in boljše pogoje za kakovostno in odgovorno programsko in poslovno delovanje RTV Slovenija. Zato menimo, da bi glas proti novem zakonu pomenil glas proti takšni prenovi. Z zavrnitvijo zakona pa državljanke in državljani tvegamo, da po prihodnjih parlamentarnih volitvah upade politična volja in interes za takšne spremembe položaja javne RTV v Sloveniji, za kakršne smo se zavzemali v omenjenem dokumentu iz leta 2008.

dr. Sandra Bašić Hrvatinić
Iztok Jurančič
mag. Brankica Petković
Grega Repovž
Jernej Rovšek
Špela Stare

IO Sindikata novinarjev Slovenije
Društvo novinarjev Slovenije

Ljubljana, 9. december 2010